

GEMEENTE
LOPPERSUM

Integraal Jeugdbeleid in de gemeente Loppersum 2009 - 2013

Inhoudsopgave

1	Achtergrondinformatie.....	3
1.1	Wat is Integraal Jeugdbeleid ?.....	4
1.2	Uitgangspunten.....	4
1.3	Verantwoordelijkheden.....	4
1.4	Nieuwe ontwikkelingen.....	7
1.5	Doelgroep.....	8
1.6	Doelstelling.....	9
1.7	Procedure en inspraaktraject.....	9
2	Jongeren van 0 tot en met 3 jaar.....	10
2.1	Opvoeding.....	10
2.2	Gezondheid.....	11
2.3	Werk.....	12
2.4	Buurt en wijk.....	12
2.5	Beleidsontwikkelingen.....	12
3	Jongeren van 4 tot en met 12 jaar.....	14
3.1	Opvoeding.....	14
3.2	Onderwijs.....	14
3.3	Gezondheid.....	16
3.4	Werk.....	17
3.5	Buurt en wijk.....	18
3.6	Vrije tijd.....	18
3.7	Beleidsontwikkelingen.....	19
4	Jongeren van 13 tot en met 18 jaar.....	21
4.1	Opvoeding.....	21
4.2	Onderwijs.....	21
4.3	Gezondheid.....	23
4.4	Werk.....	23
4.5	Buurt en wijk.....	24
4.6	Vrije tijd.....	24
4.7	Risicogedrag.....	24
4.8	Beleidsontwikkelingen.....	25
5	Jongeren van 19 tot 23 jaar.....	28
5.1	Opvoeding.....	28
5.2	Onderwijs.....	28
5.3	Werk.....	29
5.4	Buurt en wijk.....	30
5.5	Vrije tijd.....	30
5.6	Risicogedrag.....	30
5.7	Wonen.....	30
5.8	Beleidsontwikkelingen.....	31

1 Achtergrondinformatie

Inleiding

Voor u ligt de notitie Integraal Jeugdbeleid van de gemeente Loppersum. Deze notitie is een vervolg op de startnotitie Integraal Lokaal Jeugdbeleid gemeente Loppersum. Op 5 maart 2001 is voornoemde startnotitie goedgekeurd. In deze notitie wordt in hoofdstuk 1 onder andere achtergrondinformatie gegeven over de uitgangspunten, verantwoordelijkheden en nieuwe ontwikkelingen. In deze notitie komt naar voren dat de gemeente Loppersum de regierol heeft in het lokaal Integraal Jeugdbeleid en dat het lokaal Integraal Jeugdbeleid al het gemeentelijk beleid omvat voor jongeren van 0 tot 23 jaar. De kern van de notitie is een weergave van de huidige stand van zaken. Dit betekent dat met deze notitie niet wordt beoogd nieuw beleid te ontwikkelen. Helaas is het gezien de financiële situatie van de gemeente Loppersum niet mogelijk om nieuw beleid dat extra budget vraagt te ontwikkelen. Voor het ontwikkelen van Integraal Jeugdbeleid is het van belang een volledig beeld te hebben van de huidige stand van zaken. Betrokken instellingen zijn telefonisch of schriftelijk gevraagd hun bijdrage hierin te leveren. Daarnaast is de WMO-adviesraad betrokken bij de totstandkoming van het Integraal Jeugdbeleid.

De inwoners van de gemeente Loppersum zullen via de website en het gemeentenieuws op de hoogte worden gebracht van het integraal jeugdbeleid. De betrokken instellingen zullen ter kennis neming een exemplaar ontvangen.

De notitie begint met een toelichting op het Integraal Jeugdbeleid. Wat is eigenlijk "Integraal Jeugdbeleid". Wat is er tot nu gebeurd op het gebied van Integraal Jeugdbeleid? Wat zijn de uitgangspunten en doelen van de gemeente Loppersum? Welke werkwijze wordt er gehanteerd? In deze notitie wordt gesproken over jongeren, hiermee wordt de doelgroep 0 tot 23 jarigen bedoeld. In hoofdstuk 3 tot en met 5 is er voor gekozen om onderwerpen te behandelen die van belang zijn voor de diverse leeftijdsgroepen. Dit betekent bijvoorbeeld dat in de leeftijdscategorie 4 tot en met 12 jaar het onderwerp "wonen" niet apart wordt behandeld terwijl dit in de leeftijdscategorie 19 tot 23 jaar wel aan bod komt. Er is voor deze werkwijze gekozen om de notitie leesbaar en overzichtelijk te houden.

1.1 Wat is Integraal Jeugdbeleid ?

Integraal Jeugdbeleid is ingebed in alle aspecten van de samenleving gericht op het stimuleren en beschermen van de gezondheid maar ook gericht op de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van jongeren. Dit wordt bereikt door zowel het verder ontwikkelen als het in stand houden van verschillende basisvoorzieningen voor alle 0 tot 23 jarigen. Daarmee worden problemen tijdig gesignaleerd ter voorkoming van ernstige opgroei- en opvoedproblemen.

Binnen het Integraal Jeugdbeleid is een keten van verschillende schakels als basisvoorzieningen, voor jongeren in de leeftijdscategorie 0 tot 23 jaar actief. Schakels waarop de gemeente zijn invloed kan laten gelden zijn bijvoorbeeld de peuterspeelzaai, de school, de jeugdsoos, jeugdgezondheidszorg en sport maar ook voorlichting over vuurwerk en alcoholgebruik. Om jongeren optimaal te stimuleren en te beschermen is het noodzakelijk dat de keten waarbinnen de schakels vallen, goed functioneert.

1.2 Uitgangspunten

Bij het benoemen en omschrijven van de doelstellingen zal tijdens het ontwikkelen van beleid rekening worden gehouden met de uitgangspunten die zijn genoemd in de startnotitie Integraal Jeugdbeleid. De volgende uitgangspunten zijn destijds genoemd:

- Algemeen Integraal Jeugdbeleid waar mogelijk, specifiek beleid waar nodig.
- De verantwoordelijkheid voor jongeren ligt in de eerste plaats bij de ouders/verzorgers. Op oudere leeftijd ligt die ook bij de jongere zelf. De gemeente heeft tot taak voorwaarden te scheppen waardoor de jongere en het gezin volwaardig kunnen functioneren.
- Wederzijds begrip tussen volwassenen en jongeren moet worden bevorderd.
- Jongeren moeten zoveel mogelijk worden betrokken bij het ontwikkelen van beleid.
- Jongeren moeten in preventieve sfeer optimaal worden begeleid in alle fasen van hun ontwikkeling.
- Samenwerking voor samenhang/afstemming van voorzieningen.

1.3 Verantwoordelijkheden

De gemeente is verantwoordelijk voor een aantal wettelijke taken. In het kader van integraal jeugdbeleid heeft de gemeente te maken met de volgende wetten:

- Wet op de Jeugdzorg.
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).
- Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV).
- Onderwijswetgeving.
- Drank- en Horecawet.

Wet op de Jeugdzorg

Op 1 januari 2005 is de Wet op de Jeugdzorg in werking getreden. De wet regelt de toegang tot de jeugdzorg en heeft provincies en gemeenten verplicht om afspraken te maken over de aansluiting tussen gemeentelijk Integraal Jeugdbeleid en jeugdzorg.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking getreden. Met de WMO wordt de positie van de gemeente in het krachtenveld van maatschappelijke ondersteuning versterkt. Gemeenten krijgen meer lokale beleidsvrijheid, maar dat dient wel gepaard te gaan met meer inbreng van betrokkenen, maximaal transparante besluitvorming en met inzicht in de bereikte resultaten.

In onderstaand schema wordt een overzicht gegeven vanuit de uitvoering van de WMO waarvoor de gemeente Loppersum op het gebied van jeugdbeleid verantwoordelijk is en welke taken door de gemeente worden gefinancierd. In het WMO Beleidsplan 2007-2010 Loppersum worden er in totaal tien prestatievelden genoemd. In het schema zijn echter de meest relevante prestatievelden met betrekking tot jeugd genoemd.

Prestatievelden van de gemeente	Aanbieders	Gemeentelijke taken
De leefbaarheid van de gemeente vergroten	Sociale maatschappelijke instellingen zoals jeugdsoos, kerken, sportclubs e.d.	Jeugdwerk stimuleren
Jongeren en ouders ondersteunen	Hulpverleningsdienst Groningen (HVD) / Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)	-Preventieve onderzoeken op de scholen -Opvoedingsondersteuning
Zorgen dat mensen met een beperking mee kunnen doen	Stichting Welzijn & Dienstverlening (SWD)	-Maatschappelijk werk -Jongerenwerk
Voorzieningen voor mensen met een (lichamelijke) beperking	Schreuder Taxi Van Dijk/UVO Stichting Oosterlengte Zorggroep Fivelland De Hoven Stichting Continuering Uitvoering AWBZ en WMO Groningen en omstreken	Levering hulpmiddelen (rolstoelen, scootmobielen e.d.) -Levering van collectief vervoer -Regiotaxi - Levering van huishoudelijke zorg (- Leerlingenvervoer)
Opvang voor mensen met problemen	Centrumgemeente Groningen (instellingen voor maatschappelijke opvang)	-Opvang dak- en thuislozen. -Vrouwenopvang (huiselijk geweld)
Openbare geestelijke gezondheidszorg	Hulpverleningsdienst Groningen (HVD)/Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Lentis	-Opvoedingsondersteuning -Voorlichting/onderzoek -Vaccinatiezorg / infectie ziektebestrijding -Openbare gemeentelijke gezondheidszorg -Inspectie kinderopvang
Zorg voor mensen met een verslaving	Verslavingszorg Noord Nederland (VNN)	-Voorlichting/advies bij verslavingsproblemen -Ambulante hulpverlening; opname in kliniek -Begeleiding bij wonen en werken; reclassering

Aangezien de wettelijke taken voor alle gemeenten gelijk zijn wordt er met omliggende gemeenten en instanties samengewerkt.

Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid

In de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) zijn de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente ten aanzien van collectieve preventie op het gebied van volksgezondheid vastgelegd. De gemeenten hebben een belangrijke taak op het gebied van openbare gezondheidszorg. De WCPV onderscheidt drie deelterreinen, te weten: collectieve preventie, infectieziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg. Gemeenten hebben binnen het deelterrein collectieve preventie tot taak de totstandkoming en continuïteit van collectieve preventie te bevorderen. In het kader van infectieziektebestrijding is het de taak van gemeenten om de uitvoering van de infectieziektebestrijding te verzorgen. Gemeenten dragen tevens zorg voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

Onderwijswetgeving

De gemeente is verantwoordelijk voor het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (Leerplichtambtenaar en Regionaal Meld en Coördinatiepunt), de onderwijshuisvesting, het leerlingenvervoer en de veiligheid rond de scholen.

1.4 Nieuwe ontwikkelingen

Door het kabinet is in 2006 Operatie JONG gestart, hierbij staat de jongere centraal en wordt uitval van jongeren zoveel mogelijk voorkomen. Het doel van het samenwerkingsverband is om het Integraal Jeugdbeleid te verbeteren. Om dit te realiseren worden gemeenten de komende jaren geconfronteerd met een aantal nieuwe taken en verantwoordelijkheden. Deze worden hieronder weergegeven.

Elektronisch Kinddossier (EKD)

Het doel van het EKD is om jongeren in beeld te hebben en te houden. Het voordeel van het EKD is dat de informatieoverdracht over jongeren die verhuizen of zich regelmatig op diverse plaatsen in Nederland bevinden efficiënter plaatsvindt dan voorheen. Binnen gemeenten wordt er gebruik gemaakt van de gemeentelijke basisadministratie (GBA). Dit systeem is niet toereikend, aangezien het geen gezondheidsgegevens bevat. In de gemeente Loppersum is gestart met een pilot EKD, nadere informatie hierover komt aan bod in hoofdstuk 2.

Verwijsindex risicjongeren

De Verwijsindex risicjongeren (VIR) is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Jeugd en Gezin, in samenwerking met een aantal expertgemeenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Uit rapporten van onder andere Operatie JONG bleek dat vaak meerdere hulpverlenende instanties zich tegelijkertijd met jongeren bezighouden, maar dat zij nog te weinig informatie met elkaar delen en onvoldoende samenwerken. Dit komt doordat zij in verschillende disciplines of gemeenten actief zijn en vaak niet van elkaar weten dat zij met dezelfde jongere te maken hebben. De Verwijsindex wil dit voorkomen door risicosignalen van hulpverleners over jongeren, uit heel Nederland, bij elkaar te brengen. Zo kunnen hulpverleners eenvoudig en in een vroegtijdig stadium contact met elkaar opnemen voor betere hulp aan de jongere. In de provincie Groningen heet de Verwijsindex risicjongeren "Zorg voor Jeugd Groningen".

Zorg voor jeugd Groningen

De Groninger gemeenten voeren gezamenlijk per 1 januari 2010 het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd Groningen in. Op 21 november 2008 werd hiertoe officieel het startsein gegeven. Het signaleringssysteem is bedoeld om problemen bij jongeren tot 23 jaar vroeg te signaleren en hulpverlening goed op elkaar af te stemmen.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Het ontwikkelen van een Centrum voor Jeugd en Gezin is in volle gang. Het is de bedoeling dat er met ingang van 2011 een voorziening in het kader van Centrum voor Jeugd en Gezin vormgegeven is. Onderwerpen zoals opvoedingsondersteuning, coördinatie van zorg, signalering en informatie en advies zullen hierin aan de orde komen. Deze maakt deel uit van het Integraal Jeugdbeleid. Het CJG stelt de gemeente beter in staat om de verschillende instrumenten van jeugdbeleid op elkaar af te stemmen. De regie hiervan ligt bij de gemeente. In september 2008 is door de raad het startdocument "Oriëntatie op het Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Loppersum" vastgesteld. Voor overige informatie wordt verwezen naar voornoemde notitie.

Lokale educatieve agenda

Met ingang van 1 augustus 2006 zijn gemeenten en schoolbesturen verplicht over bepaalde thema's gezamenlijk overleg te voeren in de vorm van een lokaal educatieve agenda. Het betreft het bevorderen van integratie, het tegengaan van segregatie (scheiding van bevolkingsgroepen) en het bestrijden van onderwijsachterstanden, waaronder de doorlopende lijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs. Dit overleg is gericht op het maken van afspraken over deze onderwerpen. Daarnaast kan de agenda worden uitgebreid met thema's als de brede school, veiligheid, zorgstructuren in en rond de school, en de relatie tussen onderwijs- en Integraal Jeugdbeleid. In juni 2008 heeft de raad "Het beleidskader Educatieve Agenda gemeente Loppersum" vastgesteld. Door middel van gesprekken met peuterspeelzaal, kinderopvang en het basisonderwijs is een start gemaakt met de uitwerking van de doorlopende leerlijn. De betrokken partners brengen elkaar op de hoogte van de knel- en verbeterpunten. Het uiteindelijke doel is het maken van een uitvoeringsplan.

Participatiefonds

Met ingang van 1 januari 2009 is het participatiefonds door het Rijk ingevoerd met de intentie om een effectuering met ingang van 1 januari 2010 te realiseren. In het participatiefonds worden de gemeentelijke middelen voor re-integratie (WWB-werkdeel), inburgering (Win) en volwassenen-educatie (Web) gebundeld. Het doel van het participatiefonds is dat gemeenten ruimte krijgen om maatwerk aan hun burgers te leveren en een samenhangende aanpak op het gebied van participatie te realiseren. Met omliggende gemeenten wordt samengewerkt om afstemming te bereiken op dit onderwerp. Dit is van belang als jongeren zich vestigen in de gemeente Loppersum maar ook als ze ondersteuning nodig hebben in de vorm van een alfabetiseringscursus.

Passend onderwijs

Een belangrijke ontwikkeling binnen het onderwijs is passend onderwijs voor iedere leerling. Dat is het doel van de aanpassing van zorg voor leerlingen. Om dit te realiseren krijgt elk schoolbestuur de opdracht om voor elke aangemelde of toegelaten leerling een passend onderwijsaanbod te bieden. Daarvoor zullen onderwijsbesturen in regionaal verband moeten gaan samenwerken. Er zal gezorgd moeten worden voor een sluitende aanpak.

Met 'sluitende aanpak' wordt bedoeld:

- Geen jongere tussen wal en schip;
- Voor elke jongere een passende plek in het onderwijs;
- Een dekkend net van samenwerkende onderwijsbesturen;
- Betrokkenheid op basis van gelijkwaardigheid van alle betrokkenen (bestuur, management, personeel en ouders).

1.5 Doelgroep

Doelgroep van het Integraal Jeugdbeleid zijn alle jongeren in de gemeente Loppersum van 0 tot 23 jaar. Hieronder volgt een overzicht van het aantal jongeren woonachtig in de gemeente Loppersum.

Jongeren woonachtig gemeente Loppersum		
	01-01-2004	01-01-2009
Totaal aantal inwoners	11032	10552
Totaal aantal 0-23 jarigen	3445	3008
% jongeren	34%	29%

Bron: Gemeentelijke Basisadministratie Loppersum

Door het Sociaal Cultureel Planbureau is in 2009 een landelijk beleidsonderzoek uitgevoerd, "De Jeugd een zorg". In voornoemd onderzoek zijn schattingen gemaakt van het gebruik van zorg op enig moment. Schattingen wijzen uit dat ongeveer 85% van de jongeren opgroeit zonder (noemenswaardige) moeilijkheden. Binnen deze groep komen uiteraard wel eens problemen voor waarbij ondersteuning nodig is. Over het algemeen zijn deze jongeren en ouders echter goed in staat om zelf advies te vragen bij gemeentelijke voorzieningen of specialisten in hun omgeving. Kleine problemen worden op deze manier snel opgelost. Van de 15% die wel te maken heeft met opvoed- of opgroei-problemen is een groot deel geholpen met lichte vormen van hulp. Een klein percentage van de jongeren (5%) komt in aanmerking voor gespecialiseerde vormen van hulp waarvoor een indicatie nodig is.

1.6 Doelstelling

Net als in de startnotitie 'Integraal Lokaal Jeugdbeleid gemeente Loppersum' staat dat de gemeente Loppersum streeft naar een goede woon- en leefomgeving voor haar burgers. De gemeente wil de deelname van burgers aan de lokale samenleving stimuleren. De burgers moeten zelf invloed kunnen uitoefenen op de lokale samenleving en deze lokale samenleving moet een herkenbare identiteit hebben. Daar waar mensen buiten de boot vallen of dreigen te vallen moet hulp worden geboden. Goede voorzieningen maken een gemeente aantrekkelijk en stimuleert mensen om een bijdrage aan de leefbaarheid te geven. De gemeente wil daarom zoveel mogelijk voorzieningen in stand houden, verbeteren of ontwikkelen. De gemeente is hierin vooral voorwaardenscheppend bezig; degenen die gebruik maken van voorzieningen dienen zoveel mogelijk voor deze voorzieningen verantwoordelijk te worden gemaakt.

Zoals beschreven in de startnotitie Integraal Lokaal Jeugdbeleid heeft de gemeente Loppersum vier doelstellingen voor ogen, namelijk:

- Jongeren nemen actief deel aan de (lokale) samenleving
- Jongeren kunnen zelf invloed uitoefenen op hun woon- en leefomgeving
- Jongeren die tussen wal en schip vallen of dreigen te vallen wordt hulp geboden
- Jongeren worden in staat gesteld om te leren wat verantwoordelijkheid is, voor zichzelf en voor de wereld om zich heen.

1.7 Procedure en inspraaktraject

Verschillende beleidsmedewerkers van de afdelingen welzijn, onderwijs en veiligheid van de gemeente Loppersum zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van deze notitie. Informatie voor dit beleidsplan is gehaald uit rapporten. Hieronder volgt een overzicht van partijen die te maken hebben met de jongeren in de gemeente Loppersum:

- Hulpverleningsdienst Groningen (HVD)/Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)
- Stichting Welzijn & Dienstverlening (SW&D)
- Taxi Van Dijk/UVO
- De volkskredietbank
- Verslavingszorg
- Jeugdgezondheidszorg
- Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)
- Regiopolitie
- Woningbouwverenigingen Marenland, Wierden en Borgen
- Vereniging Gereformeerd Onderwijs
- Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier
- Stichting voor Openbaar Onderwijs Marenland
- Peuterspeelzaalwerk
- Kinderopvang.

Onder de jeugd van de gemeente Loppersum is in februari 2005 een uitgebreid onderzoek door het Provinciaal Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in deze beleidsnotitie. Er is voor gekozen om geen nieuw onderzoek uit te laten voeren aangezien het voorzieningenniveau niet is gewijzigd. Daarnaast is voor een groot gedeelte nog dezelfde doelgroep van toepassing op deze beleidsnotitie.

2 Jongeren van 0 tot en met 3 jaar

In deze eerste periode is de ontwikkeling van jongeren stormachtig te noemen. Ze groeien snel, ontdekken hun eigen lichaam, leren lopen, praten en worden zindelijk. Problemen in de ontwikkeling kunnen soms gevolgen hebben voor latere levensfasen. Daarom zijn vroegtijdige signalering en algemene preventieve maatregelen, die zich primair op de jongere en de directe omgeving richten, juist in deze fase van groot belang. In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op de verschillende voorzieningen die voor deze groep jongeren en hun ouders voorhanden is op het gebied van opvoeding, onderwijs, gezondheid, werk, buurt en wijk. Aan het eind van dit hoofdstuk worden de beleidsvoornemens in een schema weergegeven, inclusief het doel, wat de kosten zijn en wanneer het gerealiseerd moet zijn.

2.1 Opvoeding

De primaire functie van de leefeenheid "gezin" is het bieden van een veilig en warm thuis, waarin opgevoed wordt en jongeren kunnen opgroeien. In onze moderne samenleving kan een gezin verschillende vormen aannemen. Niet de *vorm* maar de *functies* in een gezin zijn van cruciaal belang voor de kwaliteit van het leven van een jongere en essentieel voor de sociale cohesie in onze samenleving. Niet alle gezinnen zijn in staat om hun jongeren goed op te voeden en voor die gezinnen waar de opvoeding problemen oplevert, zijn er verschillende instanties aanwezig die hierin kunnen ondersteunen. Zoals in voorgaande hoofdstukken is aangegeven, is de gemeente in het kader van de WMO onder andere verantwoordelijk voor het regelen van opvoedingsondersteuning. Onder opvoedingsondersteuning vallen zowel activiteiten die tot doel hebben pedagogische problemen bij jongeren te voorkomen als activiteiten die gericht zijn op het stimuleren van de ontwikkeling van jongeren. In onze gemeente zijn er een aantal instanties aangewezen die zich hiermee bezig houden, zoals jeugdgezondheidszorg. Hieronder wordt hier verder op ingegaan.

Het consultatiebureau en de huisarts

De GGD voert voor de gemeente gezondheidszorg uit voor 0 tot 19 jarigen. In dit hoofdstuk wordt de gezondheidszorg van jongeren in de leeftijd van 0 tot 3 jaar besproken. Binnen de Jeugdgezondheidszorg speelt het consultatiebureau een belangrijke rol in het leven van ouders en jongeren. De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is onderdeel van de GGD en biedt in de provincie Groningen gezondheidszorg gericht op het bevorderen en beveiligen van gezondheid, groei en ontwikkeling aan jongeren in de leeftijd van 0 – 3 jaar en hun ouders.

In de gemeente Loppersum zijn er in totaal drie consultatiebureaus actief. Vanaf de geboorte van een kind kan men hier terecht met allerlei soorten vragen over opvoeding, gezondheid en voeding. De medewerkers van het consultatiebureau hebben in de eerste levensjaren van een kind veel contacten met de ouders over de opvoeding en verzorging van hun jongeren. Het consultatiebureau houdt van ieder kind een persoonlijke registratie bij. Het consultatiebureau is de instelling bij uitstek om reeds in een zeer vroeg stadium gezondheidsproblemen en opvoedingsproblemen te signaleren of de kans op deze problemen te onderkennen. In dat geval verwijst het consultatiebureau meestal door naar de huisarts of naar een andere eerstelijnsvoorziening. Het consultatiebureau heeft geen eigen behandelingsbevoegdheid en ook geen verwijzingsbevoegdheid naar tweedelijnsvoorzieningen.

De snelle lichamelijke ontwikkelingen van jongeren en de ontvankelijkheid voor kinderziekten zorgen ervoor dat zuigelingen en peuters in hun eerste levensjaren regelmatig met de huisarts in aanraking komen. De huisarts is, naast het consultatiebureau, ook een belangrijke vraagbaak voor de ouders waar het gaat om opvoedingsaspecten. Indien er in de thuissituatie sprake is van zwaardere problematiek wordt er contact gezocht met het OGGZ-netwerk. In hoofdstuk 3 wordt het OGGZ-netwerk nader beschreven.

Peuterspeelzaalwerk

Het peuterspeelzaalwerk speelt een rol in de opvoeding van de meeste jongeren. Om het peuterspeelzaalwerk te stimuleren kunnen ouders met een inkomen lager dan 120% van het minimum inkomen een vergoeding krijgen voor de eigen bijdrage die de peuterspeelzaal vraagt van de ouders. Deze vergoeding wordt verstrekt uit de *Participatieregeling*. Als er sociaal of medische indicatie voor de opvang in de peuterspeelzaal is, wordt de eigen bijdrage volledig vergoed door middel van bijzondere bijstand.

In de gemeente Loppersum kunnen jongeren vanaf twee jaar twee dagdelen per week naar de peuterspeelzaal. Het contact tussen de peuter en de leidster, maar ook het signaleren en bestrijden van problemen in de ontwikkeling is hierbij van belang. Hiervoor zijn de peuterleidsters specifiek opgeleid. Een van de peuterleidsters is opgeleid tot intern begeleider om observaties uit te voeren. De intern begeleider wordt door de peuterspeelzaal gefinancierd. Indien er ouders zijn die moeite hebben met het opvoeden kunnen ze via de intern begeleider doorverwezen worden naar Jeugdgezondheidszorg.

Vanuit Jeugdgezondheidszorg heeft de GGD onder andere de taak om peuters te begeleiden die extra zorg nodig hebben. Voor een goede afstemming tussen Jeugdgezondheidszorg en peuterspeelzaal is er gemiddeld acht keer per jaar overleg. In dit overleg worden peuters besproken die extra zorg nodig hebben. Een jongere gaat maximaal twee jaren naar de peuterspeelzaal, hierna komt het basisonderwijs in beeld. Om een goede overgang te bewerkstelligen tussen de peuterspeelzaal en het basisonderwijs wordt gebruik gemaakt van een overdrachtprotocol. Volgens scholen gaat de overdracht tussen peuterspeelzaal en het onderwijs goed. Het basisonderwijs heeft door de overdracht een beter beeld van de jongere dan voorheen.

Naast het overdrachtsprotocol maakt de peuterspeelzaal gebruik van het PRAVOO-leerlingvolgsysteem. Door de invoering van het PRAVOO-leerlingvolgsysteem kunnen de peuterspeelzalen inhoud geven aan het op systematische en methodische wijze volgen van de ontwikkeling. Hierdoor zijn de peuterspeelzalen in staat om jongeren doelgericht te begeleiden en te stimuleren in hun ontwikkeling¹.

Er is in 2007 een visiedocument ontwikkeld over het peuterspeelzalenbeleid. In dit visiedocument staat vermeld hoe er een invulling wordt gegeven aan het peuterspeelzalenbeleid. Het algemene doel is verdere ontwikkeling en implementatie van reeds ingezet beleid en activiteiten in de voorgaande jaren. Kernbegrippen hierbij zijn: versteviging, verdieping en kwaliteitsverbetering.

Vanuit het rijk wordt het wetsvoorstel Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (wet Oke) voorbereid. In deze wet is harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaal meegenomen.

2.2 Gezondheid

Met gezondheid wordt hier zowel de lichamelijke als de geestelijke gezondheid bedoeld. De belangrijkste instellingen op het terrein van preventie en hulpverlening voor de aller jongste jongeren zijn het consultatiebureau, de huisarts, GGD en Algemeen Maatschappelijk Werk(AMW). Vooral het consultatiebureau, de huisartsen en peuterspeelzaal zijn voor de vroege opsporing van problemen bij uitstek geschikt. Voor extra informatie wordt verwezen naar de concept nota lokaal gezondheidsbeleid die is vastgesteld door de raad op d.d. 15 december 2008.

Elektronisch Kind Dossier

Sinds 1 augustus 2008 wordt er met een Pilot Elektronisch Kind Dossier gewerkt. Het doel van het EKD is om jongeren in beeld te hebben en te houden. Het EKD is gericht op overdracht tussen Jeugdgezondheidszorg en onder andere de peuterspeelzaal. Aan ouders wordt gevraagd of zij hier toestemming voor willen geven. Uit gesprekken met de betrokken partijen blijkt dat de Pilot goed functioneert.

---

¹ Jaarverslag peuterspeelzaal 2008

2.3 Werk

Wanneer (beide) ouders buitenshuis werken of anderszins actief (willen) zijn is kinderopvang een noodzakelijke basisvoorziening. Vormen van kinderopvang zijn kinderdagverblijven, gastouderbureaus en naschoolse opvang. De uitvoering van de kinderopvang is sinds 1 januari 2005 (Wet Kinderopvang) een taak van marktpartijen. De taak van de gemeente is handhaving en toezicht houden op de kwaliteit. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor doelgroepenbeleid, sociaal-medische indicatie en het voeren van een register. De ISD hanteert ten aanzien van kinderopvang doelgroepenbeleid. Voor bijvoorbeeld inburgeraars en tienermoeders zijn speciale regelingen ten aanzien van gebruik kinderopvang. Daarnaast kunnen huishoudens met een sociaal-medische indicatie in aanmerking komen voor een vergoeding. De GGD is belast met de inspecties van kinderopvanginstellingen.

2.4 Buurt en wijk

Jongeren van 0 tot en met 3 jaar spelen in huis, in de tuin of in de onmiddellijke omgeving van hun huis. In een volgende leeftijdsfase maakt de bredere omgeving van een buurt pas deel uit van hun leefwereld. Om die reden wordt er voor deze leeftijdscategorie niet verder ingegaan op de buurt en de wijk van de jongere.

2.5 Beleidsontwikkelingen

Opvoeding, onderwijs en werk

Jongeren maken onderdeel uit van het gezin. Het is belangrijk dat jongeren hiernaast ook deel uitmaken van grotere maatschappelijke structuren. Naast de opvoeding door ouders heeft maatschappelijke participatie ook een opvoedkundige functie. Daarnaast is het belangrijk dat de maatschappij, in welke vorm dan ook, toegang heeft tot een gezin om zo een signalerende functie te kunnen uitoefenen. Momenteel gaat 76% van de jongeren in de gemeente Loppersum naar de peuterspeelzaal.

Beleidsvoornemen

De gemeente wil stimuleren dat jongeren de peuterspeelzaal bezoeken. Daarnaast wil de gemeente ervoor zorgen dat de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties gewaarborgd blijft.

Activiteiten:

- De gemeente draagt zorg voor een toegankelijk aanbod van peuterspeelzalen. Via het visiedocument 2007 heeft de gemeente invloed op de aanwezigheid van gekwalificeerde leidsters en de kwaliteit van de voorziening.
- Sinds de nieuwe Wet Kinderopvang (2005) hoeven kinderopvangorganisaties niet meer over een gemeentelijke vergunning te beschikken. Gemeenten zijn echter wel verantwoordelijk voor de kwaliteitsinspectie van de kinderopvang. De GGD voert in opdracht van de gemeente de inspectie uit. Op deze wijze kan de gemeente toch invloed uitoefenen op de kwaliteit van de kinderopvang. Kinderopvanglocaties die niet aan de inspectie-eisen voldoen worden niet opgenomen in het gemeentelijk register. Ouders kunnen daarnaast geen aanspraak maken op Rijksfinanciering indien hun kind naar een kinderopvangorganisatie gaat die niet in het gemeentelijk register is opgenomen.
- Het doelgroepenbeleid via de ISD handhaven. De ISD hanteert ten aanzien van kinderopvang doelgroepenbeleid. Voor bijvoorbeeld inburgeraars en tienermoeders zijn speciale regelingen ten aanzien van gebruik kinderopvang. Daarnaast kunnen huishoudens met een sociaal-medische indicatie in aanmerking komen voor een vergoeding.
- Hoe jongeren worden gestimuleerd om de peuterspeelzaal te bezoeken wordt besproken met Stichting Peuterspeelzaalwerk tijdens de lokaal educatieve agenda. Vanuit de gemeente zal de internetsite up to date gehouden worden met informatie over de mogelijkheden op het gebied van peuterspeelzalen en kinderopvang. Het beleid dat ouders met een inkomen lager dan 120% van het minimum inkomen een vergoeding kunnen krijgen voor de eigen bijdrage die de peuterspeelzaal vraagt van de ouders zal gehandhaafd blijven. Deze vergoeding wordt verstrekt uit de *Participatieregeling*. Daarnaast zal het huidige beleid ten aanzien van bijzondere bijstand als er sprake is van sociaal of medische indicatie voor de opvang in de peuterspeelzaal worden gehandhaafd.

Planning

Gedurende de gehele looptijd van de nota Integraal Jeugdbeleid.

Evaluatie

Momenteel bereikt de peuterspeelzaal ongeveer 76% van alle twee- en driejarige jongeren. De tellingen worden door de peuterspeelzaal bijgehouden en terug gekoppeld aan de gemeente. Naar aanleiding van het reeds opgestelde budgetcontract zal er jaarlijks een evaluatie gehouden worden. Met ingang van 2009 zal tevens het effect van de bijzondere bijstand gemeten kunnen worden.

Samengevat

Wat	Wanneer	Door wie ?	Kosten	Uit welke middelen
Stimuleren dat jongeren de peuterspeelzaal bezoeken.	2009-2013	Gemeente en peuterspeelzaal.	€ 97.768,00	Reeds opgenomen in de begroting 2010.
Kwaliteit van kinderdagverblijven, gastouderopvang en naschoolse opvang waarborgen	2009-2013	Gemeente en kinderopvang-organisatie	€ 6.139,00	Kosten voor inspecties Kinderopvang zijn in de begroting 2010 opgenomen.

3 Jongeren van 4 tot en met 12 jaar

In het leven van jongeren is deze leeftijdperiode erg belangrijk. Jongeren stappen de basisschool binnen en beginnen vaak met allerlei maatschappelijke activiteiten. Zwemles, sport, muziek en andere creatieve activiteiten gaan een rol spelen. De wereld wordt groter. Nieuwe ervaringen worden opgedaan en verwerkt in het eigen doen en laten. In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op de verschillende voorzieningen die voor deze groep jongeren en hun ouders voorhanden is op het gebied van opvoeding, onderwijs, gezondheid, werk en buurt en wijk. Aan het eind van dit hoofdstuk, in paragraaf 3.7, worden de beleidsvoornemens in een schema weergegeven, inclusief het doel, wat de kosten zijn en wanneer het gerealiseerd moet zijn.

3.1 Opvoeding

Ook jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar komen nog bij het consultatiebureau, waardoor er toezicht op de manier van opvoeden gehouden kan worden. De frequentie waarmee jongeren hier komen is echter veel kleiner dan voorheen, waardoor de rol van het consultatiebureau bij de opvoeding afneemt. Ouders met vragen over de opvoeding kunnen terecht bij de GGD Groningen. GGD Groningen organiseert, veelal in samenwerking met thuiszorgorganisaties in Groningen inloopsprekuren. Ook staan basisschoolleerlingen periodiek onder controle van de GGD. Daarnaast kunnen mensen die een hulpvraag hebben terecht bij het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW). Het AMW wordt in de gemeente Loppersum afgenomen bij de SW&D. Wekelijks is er voor 22 uur maatschappelijk werk beschikbaar voor de gemeente Loppersum. De gemeente zorgt zelf voor een ruimte waar het maatschappelijk werk haar spreekuur kan houden.

Het AMW voert de volgende taken uit:

- Huisbezoeken
- Spreekuren hulpverleners
- Trajectbegeleiding
- Trainingen en cursussen
- Gespreksgroepen.

3.2 Onderwijs

Vanuit de gemeente Loppersum wordt meerdere malen per jaar een onderwijsoverleg gevoerd. Voor het onderwijsoverleg worden alle bij de onderwijs uitvoerende partijen uitgenodigd zoals het openbaar en bijzonder onderwijs, peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang. Het onderwijsoverleg is vooral gericht op de basisscholen in de gemeente Loppersum. De jongeren in deze leeftijdscategorie brengen veel tijd door op school. Hieronder komen onderwerpen gerelateerd aan het onderwijs aan bod.

Onderwijsachterstanden

Achterstandsleerlingen zijn leerlingen die door bepaalde oorzaken een achterstand hebben opgelopen in het onderwijs. Het is van belang om onderwijsachterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren, waardoor het mogelijk is om jongeren in een vroeg stadium te begeleiden. Op scholen is er een interne zorgstructuur aanwezig die voorziet in tijdige signalering en begeleiding van zorgleerlingen. Indien er specifieke zorg nodig is wordt de onderwijsbegeleidingsdienst Cedin voor het openbaar basisonderwijs ingeschakeld. Voor het bijzonder onderwijs wordt het Gereformeerd Pedagogisch Centrum benaderd. Ook wordt de schoolbegeleidingsdienst ingeschakeld voor bijvoorbeeld het opstellen van protocollen, zoals een pestprotocol. De gemeente Loppersum wordt door middel van rapportages op de hoogte gehouden van consultatieve begeleiding die worden uitgevoerd.

(Onderstaande paragraaf kan nog wijzigen onder invloed van de beslissingen die genomen moeten worden in het kader van het saneringsplan)

Tot augustus 2006 had de gemeente een wettelijke verplichting om schoolbegeleiding te financieren, want tot deze datum was de Wet Regeling Schoolbegeleiding (WRS) van kracht. Deze wet bepaalde dat het gemeentebestuur verantwoordelijk was voor de instandhouding van een schoolbegeleidingsdienst. Vanuit het Rijk kreeg de gemeente een rijksvergoeding per leerling om de schoolbegeleiding te kunnen financieren en de gemeente diende de vergoeding vanuit het Rijk te verdubbelen. Tegenwoordig krijgen gemeenten geen geld meer van het rijk; scholen krijgen zelf rechtstreeks het geld om in te zetten voor schoolbegeleiding. De gemeente Loppersum subsidieert de schoolbegeleiding. Veel gemeenten zetten deze gelden anders in. In paragraaf 3.7 wordt het beleidsvoornemen ten aanzien van schoolbegeleiding besproken.

Leerplicht

De gemeente is verplicht er op toe te zien dat iedere leerplichtige in de gemeente bij een onderwijsinstelling staat ingeschreven en deze daadwerkelijk bezoekt. In 1994 is in de Leerplichtwet de bepaling opgenomen dat de gemeenten verplicht zijn jaarlijks aan het Rijk opgave te doen van de omvang en behandeling van het gemelde schoolverzuim. Momenteel komen meldingen van schoolverzuim via twee bronnen bij de gemeente Loppersum binnen; zowel via het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (nader te noemen RMC) als via het digitaal verzuimloket. Het RMC is voortgevloeid uit de RMC-wet. In de RMC-wet is een wettelijke basis gelegd voor het beleid ten aanzien van voortijdig schoolverlaten vooral wat betreft de meldplicht van niet-leerplichtige voortijdige schoolverlaters en de RMC-functie. Genoemde wet is een aanvulling op de Leerplichtwet 1969 in die zin dat de meldplicht voor de niet leerplichtigen nu ingevoerd is. Het bevoegd gezag van een school moet een leerling die jonger is dan 23 jaar, nadat deze de school/instelling of het onderwijs heeft verlaten, direct melden bij de woongemeente.

De andere vorm van verzuim melden is via het digitaal verzuimloket. Landelijk is er één digitaal loket ingevoerd waarop scholen spijbelgedrag (verzuim) van leerlingen kunnen melden. Het verzuimloket is een beveiligde website waar scholen op één adres en op één manier verzuim melden. De Informatie Beheer Groep is belast met het beheer van het verzuimloket en zorgt er voor dat iedere melding onmiddellijk bij de juiste gemeente komt. Scholen hoeven op die manier niet voor elke leerling die verzuimt uit te zoeken waar die woont en waar het bericht naar toe moet worden gezonden. Dit scheelt scholen veel zoekwerk en tijd. Gemeenten kunnen op die manier snel ingrijpen, zodra spijbelgedrag wordt gemeld. De invoering van het verzuimloket heeft gefaseerd plaatsgevonden. De provincie Groningen heeft als Pilot gefungeerd en inmiddels zijn alle regio's aangesloten op het verzuimloket. Vanaf 1 augustus 2009 is gebruik van het verzuimloket verplicht gesteld.

Jong-monitor

JONG staat voor de jeugd- en onderwijsmonitor in de provincie Groningen. Het doel van de JONG-monitor is het uitbreiden van de gemeentelijke leerplichtregistraties tot een gegevensverzameling over onderwijsloopbanen van alle 4 tot 23-jarigen die in de provincie Groningen wonen. Binnen de Jong-monitor werkt een aantal partners samen, waaronder de gemeente, scholen, peuterspeelzalen, kinderopvang, provincie en het RMC. De gemeente Loppersum neemt deel aan de Jong-monitor 4-23-jarigen. Iedere twee jaar wordt er door het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen (CMO) een rapport monitor JONG opgesteld.

Leerlingenvervoer

Jongeren in deze leeftijdscategorie volgen onderwijs. Meestal kunnen zij de weg naar school zelfstandig afleggen of zij worden door de ouders gehaald en gebracht. Soms gaat dat echter niet. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn. Bijvoorbeeld wanneer een kind vanwege een handicap, leerproblemen of geloofsovertuiging naar een school gaat die verder weg ligt. De gemeente voorziet hierin door leerlingenvervoer te organiseren. Het is een wettelijke taak en vastgelegd in de gemeentelijke verordening leerlingenvervoer. De verordening geldt voor leerlingen in het primair- en voortgezet onderwijs en voor leerlingen in het speciaal onderwijs.

Speciaal basisonderwijs

Speciaal Basisonderwijs De Delta uit Appingedam biedt aan kinderen uit de regio speciaal basisonderwijs. De school is speciaal, aangezien de begeleiding van de kinderen wordt aangepast aan de mogelijkheden en de speciale behoeften die de kinderen hebben.

Deelname Halt / Vuurwerkproject

Het project Halt betreft een landelijk ingezet initiatief met als doel het voorkomen en bestrijden van kleine criminaliteit. De gemeente Loppersum doet mee aan het Halt/vuurwerkproject. Het vuurwerkproject is een jaarlijkse actie om misbruik van en ongelukken met vuurwerk te voorkomen. Het vuurwerkproject is bedoeld voor leerlingen van de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. De basisscholen ontvangen preventiemateriaal zoals aansteeklonten en posters. Daarnaast worden de leerlingen via voorlichtingsmateriaal geïnformeerd over de regels voor veilig vuurwerkgebruik en over wat de gevolgen van vuurwerkmisbruik kunnen zijn.

Anne Frank krant

De gemeente Loppersum stuurt jaarlijks in het voorjaar aan de basisscholen in de gemeente Loppersum de Anne Frank krant. De Anne Frank krant wordt als lesmateriaal gebruikt voor herdenkings- en bevrijdingsdag. Het doel is om jongeren te informeren over de tweede wereldoorlog. Het lesmateriaal is van toepassing op de leerlingen van de groepen 7 en 8.

BOS-project

Loppersum doet sinds 2007 mee aan het BOS-project. Het BOS-project loopt tot en met 2010. BOS staat voor Buurt Onderwijs en Sport. Het is een gezamenlijk project van het Rijk, de provincie en gemeenten. Het Groninger Sport Model (GSM) is hierbij één van de speerpunten. Het GSM houdt in dat er meer en kwalitatief goed gymonderwijs op de basisscholen plaatsvindt. De bedoeling is te bevorderen dat jongeren meer aan sport en bewegen doen om overgewicht tegen te gaan. Het project is gericht op basisschoolleerlingen. Door het geven van meer en kwalitatief betere gymlessen op de scholen, gezondheidsweken, extra activiteiten van de plaatselijke sportverenigingen en via de woensdagmiddagactiviteiten wordt getracht om dit doel te bereiken.

Gezondheidsweek

Een aantal basisscholen van de gemeente Loppersum doen mee aan de gezondheidsweek. Tijdens de gezondheidsweek wordt er elke dag extra aandacht besteed aan een gezonde leefstijl door themalessen over gezonde voeding te verzorgen en leuke beweegactiviteiten te organiseren. De activiteit vindt plaats op scholen die meedoen met de Buurt, Onderwijs en Sport impuls (BOS). De gezondheidsweek wordt georganiseerd door het Huis voor de Sport Groningen.

3.3 Gezondheid

De GGD is verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor jongeren van 0 tot 19 jaar. Hierbij gaat het vooral om onderzoek naar en voorlichting over het voorkomen van bepaalde ziekten en riskante gewoonten. Voor deze jongeren houdt de GGD zich dus met name bezig met preventieve gezondheidszorg. De contacten van de GGD met jongeren in de leeftijdscategorie 4 tot en met 12 jaar is sterk verminderd ten opzichte van de contactmomenten voor jongeren van 0 tot en met 3 jaar. Naast de GGD is er een netwerk van hulpverleningspartijen actief, het OGGZ-netwerk. De coördinatie hiervan ligt bij de GGD.

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ), als onderdeel van de GGD, heeft contact met het basisonderwijs. Via het basisonderwijs heeft de JGZ contact met alle leerlingen. De JGZ is onderdeel van de GGD. Er vindt periodiek onderzoek plaats naar gezondheidssituaties. Jongeren met gezondheidsproblemen gaan primair naar een huisarts of andere instantie voor hulp.

In 2008 heeft de GGD aan 75 jongeren uit onze gemeente kortdurende hulp geboden door vragen over sociale vaardigheid te beantwoorden of advies te geven over lichte opvoedingsproblematiek, zoals advies over gedragsproblemen, zindelijkheid of voeding. Ongeveer 20% van deze jongeren wordt doorverwezen naar de reguliere gezondheidszorg, bijvoorbeeld in verband met medische problemen (motoriek, afwijkende groei, zintuigen). De contactmomenten richten zich rond de kindervaccinaties. Hierdoor komen alle jongeren in beeld. De gemeente geeft de geboortes door en de GGD roept de jongeren op voor het consultatiebureau. In groep 2 van de basisschool wordt er een signaleringsinstrument toegepast. De logopediste screent alle jongeren in groep 2.

Soms vindt indicatie op het gebied van taal en spraakontwikkeling al in groep 1 plaats naar aanleiding van signalering door leerkrachten. In groep 6 worden de ouders gevraagd een vragenlijst in te vullen. Gemiddeld maakt 90-95% van de ouders gebruik van de mogelijkheid om een vragenlijst in te vullen die soms leidt tot een aanvullend gesprek. Denk hierbij aan ontwikkelingen op het gebied van gedrag, overgewicht, zindelijkheid, voeding, pesten en dergelijke. Verwijzing voor de geïndiceerde Jeugdhulpverlening vindt in de regel plaats via het invullen van een aanmeldingsformulier.

OGGZ-netwerk

In diverse gemeenten is een netwerk van hulpverleners actief om vroegtijdig problemen bij inwoners van de gemeente te signaleren. Dit wordt ook wel een zorgnetwerk genoemd. Voor de gemeente Loppersum is in het voorjaar 2005 het OGGZ-netwerk opgezet. Het OGGZ-netwerk richt zich op burgers met beginnende problemen in de gemeente Loppersum van 0 tot 99 jaar. In het OGGZ-netwerk zijn de volgende partijen actief:

- ambtenaar van de gemeente Loppersum;
- de volkskredietbank;
- verslavingszorg;
- algemeen maatschappelijk werk;
- jeugdgezondheidszorg;
- sociale dienst;
- regiopolitie;
- woningbouwverenigingen.

Boven deze deelnemende partijen staat 1 coördinator die in dienst is van de GGD. Daarnaast zijn nog een aantal partijen op afroep beschikbaar, bijvoorbeeld een leerplichtambtenaar, onderwijsbegeleidingsdienst of bureau jeugdzorg. De casussen die in het netwerk besproken worden, hebben betrekking op problemen rond overlast, huiselijk geweld, schulden of kindermishandeling. Soms is er sprake van meerdere soorten problematiek in dezelfde casus, in dit laatste geval is er sprake van multiprobleem gezinnen.

Uit een gesprek met de coördinator van het OGGZ-netwerk in januari 2009 is gebleken dat de GGD ongeveer 20 jongeren per jaar doorverwijst. Deze jongeren worden doorverwezen naar reguliere (tweedelijns) jeugdhulpverleningsinstellingen, zoals Accare of Lentis. In een aantal gevallen, wanneer er sprake is van andere problematiek wordt er doorverwezen naar meer algemene instellingen, zoals de Volks Kredietbank of het AMW.

De coördinator van het OGGZ-netwerk heeft periodiek overleg met de scholen en peuterspeelzalen, omdat het in praktische zin lastig is om 14 basisscholen en 7 peuterspeelzalen deel te laten nemen aan het OGGZ-netwerk overleg. De gemeenten en de GGD zijn in overleg om de afstemming tussen scholen en het OGGZ-netwerk te versterken. In het kader van de ontwikkelingen rondom een Centrum voor Jeugd en Gezin wordt de rol van zorg in het OGGZ-netwerk met betrekking tot jongeren betrokken bij de beleidsvorming.

3.4 Werk

Steeds meer schoolgaande jongeren maken gebruik van buitenschoolse opvang. In de gemeente Loppersum bieden Kids2B en Gastouderbureau Tante Muis buitenschoolse opvang aan. Omdat in Nederland werk- en schooltijden niet of nauwelijks op elkaar afgestemd zijn is flexibiliteit in de buitenschoolse opvang (BSO) van groot belang. Vanaf het schooljaar 2007-2008 is in een nieuwe wet vastgelegd dat de schoolbesturen ook verantwoordelijk zijn voor het regelen van de aansluiting met buitenschoolse opvang.² Het is bekend dat Stichting Openbaar Onderwijs Marenland en de gereformeerde Holwerdaschool een convenant hebben gesloten voor buitenschoolse opvang met Kids2B. In de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum heeft de Vereniging Christelijk Basisonderwijs Noordkwartier sinds 1 augustus 2007 een overeenkomst met Kids2B afgesloten voor de buitenschoolse opvang op 15 basisscholen in eerder genoemde gemeenten.

² Nieuwsbrief buitenschoolse opvang, februari 2007, uitgegeven door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

3.5 Buurt en wijk

Jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar behoren veilig buiten te kunnen spelen in een buurt of wijk. De gemeente Loppersum vindt speeltuinen belangrijk voor de samenleving. Er zijn in de gemeente Loppersum 20 speeltuinen en deze liggen verspreid over de gemeente. In een aantal van deze speeltuinen is een commissie die de speeltuin beheert en een aantal commissies verzorgt het onderhoud van de speeltuinen.

3.6 Vrije tijd

Sport en cultuur heeft een belangrijke pedagogische functie voor jongeren. Jongeren leren hierbij om gezamenlijk actief bezig te zijn. Daarnaast is het voor jongeren natuurlijk ook gewoon leuk om sportief of cultureel bezig te zijn. Jongeren houden zich onder andere bezig met activiteiten in buurthuizen, straatspeeldagen en sport- en spelmiddagen. De gemeente stimuleert dit door het verstrekken van subsidies aan de volgende instellingen:

- bibliotheken³
- IVAK
- muziekverenigingen
- dorpsverenigingen voor jeugd in de leeftijd van 4 - 16 jaar
- jeugdsozen⁴

In de gemeente is een subsidieverordening maatschappelijk en sociaal-cultureel welzijn van kracht. In deze verordening is aangegeven dat instellingen die activiteiten ondernemen op het gebied van welzijn die het belang van de gemeente en/of inwoners dienen, in aanmerking komen voor een gemeentelijke subsidie. In het kader van het jeugd- en jongerenwerk geeft de gemeente Loppersum jaarlijks een subsidie aan de dorpsverenigingen. De dorpsverenigingen organiseren zelf activiteiten of verdelen de subsidies onder verenigingen en organisaties die activiteiten voor de jeugd organiseren. Voorbeelden hierbij zijn speelweken, feesten in verband met Sint-Nicolaas en sportieve activiteiten.

(onderstaande paragraaf kan nog wijzigen onder invloed van de beslissingen die genomen moeten worden in het kader van het saneringsplan)

Sport

De gemeente Loppersum is van mening dat sport belangrijk is in onze maatschappij. Sportbeoefening kan een belangrijke bijdrage leveren aan andere doelstellingen, zoals de opvoeding van de jeugd en de bevordering van de gezondheid. De visie van de gemeente Loppersum ten aanzien van sport staat beschreven in de sportnota 2000-2005. Het uitgangspunt van de sportbeoefening is dat alle inwoners voor een redelijke prijs moeten kunnen sporten. Dit betekent dat de tarieven betaalbaar moeten blijven. Voor mensen met een minimum inkomen is het mogelijk om een bijdrage te krijgen ter tegemoetkoming van de kosten van het lidmaatschap van een vereniging (ook voor andere verenigingen) in het kader van de stimuleringsregeling via de Intergemeentelijke Sociale Dienst.

(Onderstaande paragraaf kan nog wijzigen onder invloed van de beslissingen die genomen moeten worden in het kader van het saneringsplan).

Bibliotheek / IVAK

De gemeente Loppersum subsidieert de Stichting Openbare Bibliotheek gemeente Loppersum in 2009 voor een bedrag van € 201.600,00. Het doel hiervan is om zorg te dragen voor de instandhouding van de openbare bibliotheek, teneinde burgers in staat te stellen zich tegen redelijke tarieven van informatie te voorzien door middel van boeken, platen, cd's et cetera. Daarnaast subsidieert de gemeente een bijdrage aan het IVAK in Delfzijl. Het IVAK verzorgt opleidingen voor amateurs op het gebied van muziek, dans, beeldende kunst en theater. De subsidie voor het IVAK in 2009 bedraagt € 144.700,00.

³ Tot 18 jaar is de bibliotheek voor jongeren gratis. Basisschoolleerlingen bezoeken regelmatig de openbare bibliotheken. Daarnaast organiseert de bibliotheek leesbevorderingsactiviteiten (onder ander de Kinderboekenweek). Dit zijn belangrijke stimulansen voor het bevorderen van het leesplezier.

⁴ Om een totaal beeld weer te geven van het aantal subsidies dat verstrekt wordt aan jeugdinstanties worden de jeugdsozen hier genoemd. Het onderwerp jeugdsozen geldt voor de doelgroep 12 jaar en ouder.

3.7 Beleidsontwikkelingen

Gezondheid

Ten aanzien van het onderwerp gezondheid wordt geen specifiek beleidsvoornemen genoemd. Wel wordt verwezen naar de ontwikkelingen in het kader van een Centrum voor Jeugd en Gezin, zie startdocument Oriëntatie op het CJG in de gemeente Loppersum juni 2008.

(Onderstaande paragrafen kunnen nog wijzigen onder invloed van de beslissingen die genomen moeten worden in het kader van het saneringsplan).

Onderwijs / Schoolbegeleiding

De gemeente Loppersum verstrekt aan de schoolbesturen een subsidie voor schoolbegeleiding. Deze wordt in onze regio verzorgd door Cedin en door het Gereformeerd Pedagogisch Centrum.

Beleidsvoornemen:

In 2010 dient er een besluit te worden genomen over inzet schoolbegeleiding vanuit de gemeente Loppersum.

Activiteiten

Niet van toepassing.

Planning

Niet van toepassing.

Evaluatie

De gemeente Loppersum wordt door de schoolbesturen op de hoogte gehouden middels rapportages.

Financiën

Vanaf augustus 2006 (schooljaar 2006/ 2007) heeft de gemeente geen wettelijke verplichting meer om schoolbegeleiding te blijven financieren. De rijksbijdrage aan de gemeente is stopgezet, het primair onderwijs ontvangt dit gedeelte qua financiering niet meer van de gemeente Loppersum maar rechtstreeks van het Rijk. De gemeente Loppersum subsidieert een gedeelte van de schoolbegeleiding. In het jaar 2006 is er een bezuiniging van 5% toegepast en van 2007 tot en met 2009 een bezuiniging van 10%.

In de begroting 2010 is voor schoolbegeleiding een bedrag opgenomen van € 39.000,00.

Onderwijs / Gezondheid / BOS-project

Vanaf 2007 doet de gemeente Loppersum mee aan het BOS-project. Bij dit project worden financiële middelen ontvangen van het Rijk en de provincie. De gemeente Loppersum zet zich in voor de doelgroep 6 tot 12-jarigen.

Beleidsvoornemen

In overleg met scholen is het doel van het BOS-project bespreekbaar gemaakt, namelijk om een vakleerkracht gymnastiek aan te stellen die ingezet kan worden op meerdere scholen.

Activiteiten

In de lokaal educatieve agenda is het beleidsvoornemen aan bod gekomen.

Planning

Met ingang van 1 september 2009 is er een vakleerkracht gymnastiek (0,4 fte) aangesteld door de stichting openbaar onderwijs Marenland. De vakleerkracht zal gedurende het BOS-project gymnastieklessen verzorgen voor de basisscholen die aangesloten zijn bij het BOS-project. Het BOS-project loopt tot en met 31 december 2010.

Evaluatie

In overleg met de schoolbesturen en de vertegenwoordiger van het BOS-project zal een evaluatiemoment afgesproken worden.

Financiën

Het BOS-project wordt gefinancierd door het Rijk, de provincie en de gemeente. De gemeente Loppersum draagt jaarlijks € 5.500,00 bij.

Samengevat

Wat	Wanneer	Door wie ?	Kosten	Uit welke middelen
Signalering CJG / OGGZ-netwerk	2009-2011	Gemeente en betrokken partijen.	Zie startdocument Oriëntatie op het CJG in de gemeente Loppersum, juni 2008.	Zie startdocument Oriëntatie op het CJG in de gemeente Loppersum, juni 2008.
Toekomst schoolbegeleiding	In 2010	Gemeente		
BOS-project, aanstellen vakleerkracht	In 2010	Gemeente en schoolbesturen.	€ 5.500,00 (bijdrage gemeente)	Bijdrage gemeente is reeds in de begroting 2010 opgenomen.
Participatiefonds via ISD (basis minimabeleid gemeente Loppersum)	In 2010	ISD	€ 13.000,00	Werkdeel WWB (onderdeel participatiefonds)
Regeling schoolgaande kinderen	In 2010	ISD	€ 4.000,00	Bijdrage gemeente is reeds in de begroting 2010 opgenomen.
VO Starterspakket	In 2010	ISD	€ 1.500,00	Bijdrage gemeente is reeds in de begroting 2010 opgenomen.

4 Jongeren van 13 tot en met 18 jaar

In deze periode vindt de ontwikkeling naar volwassenheid plaats. Dit wordt voor jongeren gekenmerkt door veel veranderingen op lichamelijk-, kennis- en sociaalniveau. Veel jongeren worstelen met identiteitsproblemen en zoeken naar eigen en maatschappelijke normen en waarden. Hierbij hoort, wat je 'normaal' experimenteergedrag kunt noemen; het al dan niet voorzichtig verkennen van grenzen, normen en regels. Dit experimenteergedrag wordt heel vaak geassocieerd met overlast die deze jongeren anderen (zouden) bezorgen. In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op de verschillende voorzieningen die voor deze groep jongeren en hun ouders voorhanden is op het gebied van opvoeding, onderwijs, gezondheid, werk, buurt en wijk en vrije tijd. Aan het eind van dit hoofdstuk, in paragraaf 4.8, worden de beleidsvoornemens in een schema weergegeven, inclusief het doel, wat de kosten zijn en wanneer het gerealiseerd moet zijn.

4.1 Opvoeding

Ouders kunnen ook voor deze doelgroep met vragen over de opvoeding terecht bij GGD Groningen. GGD Groningen organiseert, veelal in samenwerking met thuiszorgorganisaties in Groningen, inlooppreekuren. Daarnaast kunnen mensen die een hulpvraag hebben terecht bij het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW). Zie voor verder informatie over het AMW paragraaf 3.1.

Peergroups

De directe invloed van ouders/verzorgers op de opvoeding van jongeren in deze leeftijdsfase neemt af. De invloed van vrienden (de 'peer group') neemt juist toe. Uit recent onderzoek blijkt dat de invloed van vrienden/vriendschappen op de vorming van jongeren aanzienlijk is⁵. In de gemeente Loppersum is daarom een jongerenwerker aangesteld om de contacten met de jeugd te onderhouden. De jongerenwerker gaat vindplaatsgericht te werk en komt hierdoor bij verschillende groepen jongeren in jeugdsozen, bij jongerenontmoetingsplekken en andere plekken waar jongeren samenkomen. De gemeente Loppersum heeft binnen een aantal dorpen een Jongerenontmoetingsplaats (JOP) gecreëerd. De gemeente heeft samen met de buurt, politie, jongerenwerk, verenigingen van dorpsbelangen en de jeugd beheersovereenkomsten voor de JOP's opgesteld waar iedereen zich aan moeten houden.

4.2 Onderwijs

Hoewel er in de gemeente Loppersum geen voortgezet onderwijs aanwezig is vindt er op bestuurlijk niveau overleg plaats in DAL-verband (gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum) met de in de regio aanwezige voortgezet onderwijs scholen.

Voortijdige schoolverlaters

De gemeente heeft sinds de invoering van de Leerplichtwet de verantwoordelijkheid om voortijdige schoolverlaters in beeld te houden en terug te leiden naar het onderwijs, al dan niet in combinatie met werk. Hierbij is het van belang dat scholen/instellingen aan de gemeente melden dat een jongere de school/instelling heeft verlaten. Hierna sluit de gemeente de melding door naar het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC). Volgen het RMC is een voortijdig schoolverlater een leerling die jonger is dan 23 jaar en zonder primaire startkwalificatie het onderwijs verlaat óf een leerling die jonger is dan 23 jaar en zonder reden meer dan een maand van school wegblijft. In het schooljaar 2007-2008 werden in de Noord Groninger gemeenten 320 jongeren geregistreerd als voortijdig schoolverlater⁶. Tijdens het schooljaar 2007-2008 zijn er in totaal 22 jongeren, woonachtig in de gemeente Loppersum, door het RMC begeleid.

Preventieproject

Op dit moment zijn in de provincie Groningen alle scholen voor Voortgezet (Middelbaar Beroeps) Onderwijs (VMBO), de Regionale Opleidingencentra (ROC's), het Agrarisch Opleidingencentrum (AOC) en de contactgemeenten RMC betrokken. Gezamenlijk organiseren en financieren zij de uitvoering van dit project. Doel van het preventieproject is om jongeren die overstappen van het VMBO naar het MBO te begeleiden. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het Preventieproject 2008 RMC's provincie Groningen⁷.

⁵ Driessen & Dekkers, peer group effecten op onderwijsprestaties, 2007

⁶ Jaarverslag Waddenmodel RMC Noord Groningen 2008

⁷ Preventieproject 2008 RMC provincie Groningen, januari 2009

Waddenmodel

De gemeente Loppersum doet in regioverband mee aan het Waddenmodel. Het Waddenmodel is in opdracht van de Provincie Groningen en met subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontworpen. In het Waddenmodel anticiperen acht gemeenten, die samen werken in het bestuurlijke overleg Regioraad Noord-Groningen. Het Waddenmodel is ontworpen door het Provinciaal Centrum Maatschappelijke Ontwikkeling te Groningen (CMO) in samenwerking met het Breuer Institute. Het model brengt jongeren in kaart volgens de sluitende aanpak. Dit betekent dat van iedere jongere tot 23 jaar bekend moet zijn waar de jongere zich bevindt, bijvoorbeeld op school of aan het werk. Het project heeft als doel om in Noord-Groningen de aanpak van risicojongeren te verbeteren. Dankzij het Waddenmodel wordt elke jongere gemonitord en wordt hem of haar zondig een traject naar een startkwalificatie of werk aangeboden. De jongeren worden gevolgd en de resultaten van de trajecten worden centraal bijgehouden. De resultaten die de samenwerkingspartners in het Waddenmodel RMC Noord Groningen in het schooljaar 2007 – 2008 geboekt hebben zijn positief⁸. In totaal is vanuit het Waddenmodel 76,9% procent van de leerlingen herplaatst naar onderwijs en werk. De bestemming van de resterende 136 jongeren is bekend. Een groot gedeelte is naar een niet scholings- dan wel werk gerelateerd traject verwezen, waaronder Wet Sociale Werkvoorziening of een zorgtraject. Daarnaast is een klein deel nog in behandeling. Voor het overige wordt verwezen naar het uit te brengen jaarverslag Waddenmodel van het RMC Noord Groningen schooljaar 2008-2009.

De Doorstart

De overheid heeft de wens uitgesproken dat zoveel mogelijk jongeren minimaal een startkwalificatie afronden. Om dit doel te bereiken is het van belang dat jongeren die dreigen het onderwijs te verlaten op te vangen, zodat de kans kleiner wordt op het niet meer volgen van onderwijs. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren met een startkwalificatie eerder een baan vinden maar ook betere kansen hebben op de arbeidsmarkt, dit betekent dat ze in aanmerking komen voor een betere baan. Ook zullen jongeren beter in staat zijn om aan het maatschappelijk leven deel te nemen.

Het Fivelcollege en het Noorderpoort college zijn om die reden in 2005 begonnen met het verder ontwikkelen van schakelopvang "De Doorstart" als instrument om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Hierbij is een beroep gedaan op de gemeenten Appingedam en Delfzijl en het RMC. Tot augustus 2006 hebben de gemeenten Appingedam en Delfzijl jaarlijks bijgedragen aan het in stand houden van de voorziening. Vanaf augustus 2006 worden de huisvestingskosten door de gemeente Delfzijl betaald.

"De Doorstart" heeft tot doel dat jongeren zo lang mogelijk onderwijs blijven volgen. De jongeren tussen 13 en 18 jaar die dreigen uit te vallen of uitgevallen zijn, kunnen op verzoek van de school en van de ouders tijdelijk geplaatst worden in de spijbelopvang "De Doorstart". Daar krijgen zij een individuele benadering, waarin de algemeen vormende vakken, beroepenoriëntatie, sociale vaardigheden en sport centraal staan. Tijdens begeleiding wordt gekeken of de leerling terug kan naar het reguliere onderwijs (eventueel naar een andere school dan die waar de leerling ingeschreven is) of dat de leerling een plaats moet krijgen in een traject dat voorbereidt op werken. Tijdens de schooljaren 2006/2007 en 2007/2008 zijn er elk schooljaar 3 jongeren van de gemeente Loppersum geplaatst bij "De Doorstart". Gedurende het schooljaar 2008-2009 zijn er geen jongeren geplaatst.

De duur van de trajecten varieert van 3 maanden tot een half jaar of soms tot ongeveer 12 maanden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jongeren die te maken hebben met korte problematiek, (dit is de rebound opvang) en tussen jongeren die te maken hebben met meervoudige problematiek. Dit laatste wordt ook wel de schakelopvang genoemd. Het doel van de schakelopvang is om te achterhalen waar de jongere goed in is. Deze kwaliteiten worden gestimuleerd via sociale vaardigheidstrainingen. Ook wordt er via stages onderzocht wat de jongere graag wil en waar hij of zij goed in is.

⁸ jaarverslag Waddenmodel RMC Noord Groningen 2008

4.3 Gezondheid

Op 1 januari 2007 is de WMO ingegaan. De gemeente Loppersum voert de wet uit. Het doel van de WMO is dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen in de samenleving. Dit heeft onder andere betrekking op de leefbaarheid van de wijken en buurten. Binnen de WMO voeren de GGD en Lentis taken voor de gemeente Loppersum uit ten aanzien van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg. Het doel hiervan is het actief benaderen van mensen die zorg nodig hebben, maar er niet zelf om vragen. Daarnaast verzorgt Lentis de collectieve preventieve zorg. Hiervan is het doel om begrip en herkenning van psychische klachten te bevorderen, burgers bewust maken wat zij zelf aan deze klachten kunnen doen en haar wegwijs maken naar instanties die verder hulp kunnen bieden.

Meer aandacht is er vanuit het AMW voor situaties waarbij jongeren geconfronteerd worden met huiselijk geweld. Dit komt door het in werking treden van de nieuwe wet Tijdelijk Huisverbod. Het huisverbod is bedoeld om huiselijk geweld verder terug te dringen. Het huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld in beginsel tien dagen zijn of haar woning niet meer in mag en in die periode ook geen contact mag opnemen met de partner of de kinderen. De maatregel biedt de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien in een afkoelingsperiode waarbinnen de nodige hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie kan worden voorkomen. Het huisverbod kan ook worden opgelegd bij kindermishandeling of een ernstig vermoeden daarvan. Het huisverbod wordt in de vorm van een beschikking (namens de burgemeester) uitgereikt door de politie. Daarnaast wordt de hulpverlening opgestart, zowel voor de slachtoffers als de dader, door SW&D. De burgemeester kan afhankelijk van de situatie het huisverbod verlengen tot maximaal vier weken. Iemand die uit huis is geplaatst en zich niet aan het huisverbod houdt, kan maximaal twee jaar gevangenisstraf krijgen of een taakstraf.

4.4 Werk

Jongeren in deze leeftijdscategorie maken voor het eerste kennis met de arbeidsmarkt, denk hierbij aan vakkenvuller of kranten rond bezorgen. Werkloosheid binnen het gezin heeft invloed op jongeren, zoals deelname aan maatschappelijke activiteiten. Positief te noemen is dat in 2008, volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)⁹, de werkloosheid in bijna alle provincies in Nederland is gedaald. Volgens het CBS heeft de provincie Groningen de hoogste werkloosheid ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Met name alleenstaande ouders kunnen hierdoor in financiële problemen komen. Volgens het CBS is in de periode april 2009 – juni 2009 het aantal geregistreerde werklozen toegenomen.

Voor de mensen die door werkloosheid of een baan met een laag inkomen op of omstreeks het bijstandsniveau zitten, is er de mogelijkheid een beroep te doen op verschillende regelingen van de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD). Regelingen zijn onder andere Kwijtscheldingen, Langdurigheidstoelage, Participatiefonds (voorheen Regeling Stimuleringsgeld), Regeling chronische zieken, gehandicapten en ouderen, regeling schoolgaande kinderen. Voor mensen met een minimum inkomen is het mogelijk om een bijdrage te krijgen ter tegemoetkoming in de kosten van het lidmaatschap van een vereniging in het kader van de stimuleringsregeling via de ISD.

Inzet is om hiermee financiële belemmeringen te verminderen of op te heffen waar het gaat om deelname aan maatschappelijke activiteiten op het gebied van sport, cultuur, educatie en vrijwilligerswerk. Het gaat dan bijvoorbeeld om het lidmaatschap van een sportvereniging bijdragen jongerenorganisatie of muziekvereniging of deelname aan een computercursus. Uit de jongerenpeiling blijkt dat in totaal 66% lid is van een club of vereniging. Om onze inzet hierin te bekrachtigen is op 30 juni 2008 het convenant "Kinderen doen mee" getekend met de staatssecretaris van Sociale Zaken.

⁹ StatLine, werkloosheid naar provincie 2008

4.5 Buurt en wijk

In het vorige hoofdstuk kwam naar voren dat jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaren veelal in speeltuinen te vinden zijn in de eigen buurt of wijk. Vanaf 13 jaar speelt men niet langer veelvuldig in speeltuinen. Jongerenontmoetingsplekken (JOP) en de jeugdsozen worden de plekken waar deze jongeren veel te vinden zijn. De gemeente heeft een jongerenwerker aangesteld om naar deze plekken te gaan en contacten met de jongeren te onderhouden, zodat de gemeente op de hoogte blijft van de wensen en verwachtingen die er leven bij de jeugd. Door de jongerenwerker wordt regelmatig overleg gepleegd met jongeren van de diverse hangplekken, waardoor overlastzaken bespreekbaar worden gemaakt.

Jaarlijks wordt er een eindevaluatie Jeugd- en Jongerwerk van het afgelopen jaar gehouden en wordt een doelenpakket voor het komende jaar opgesteld. Dit is de manier voor de gemeente om te monitoren.

In de gemeente Loppersum zijn er diverse vindplaatsen van jongeren die door de jongerenwerker worden bezocht. Doelen van vindplaatsgericht werken zijn:

- Vroegtijdig signaleren van problemen en hierop anticiperen door aanbieden van activiteiten, geven van informatie en advies, doorverwijzen en bespreken van knelpunten in de verschillende overleggen.
- Contactlegging, preventie en signalering. Bevorderen maatschappelijke participatie door jongeren te betrekken bij de aanpak van zaken in de eigen omgeving.

4.6 Vrije tijd

Jongeren in deze leeftijdscategorie besteden hun vrije tijd aan verschillende activiteiten, zoals vrienden, sport, muziek, enzovoort. Ook is het voor deze jongeren mogelijk om in hun vrije tijd uit te gaan naar bijvoorbeeld een jeugdsoos of kroeg. Bij het uitgaan komt er vaak alcohol aan bod. Ten aanzien van alcohol hebben pubers grenzen nodig blijkt uit onderzoek van het Trimbos-instituut. Ouders kunnen zelf bepalen vanaf welke leeftijd zij het goed vinden dat hun kind alcohol drinkt. Uit onderzoek van het Trimbos-instituut blijkt dat jongeren later beginnen met drinken als hun ouders daar duidelijke regels over stellen. Op plaatsen waar alcohol aan jongeren wordt verkocht is een drank- en horecaverunning nodig. Dit geldt ook voor jeugdsozen, sportkantine en dorpshuizen. Para-commerciële organisaties moeten een bestuursreglement ondertekenen waarin aanvullende regels met betrekking tot schenken alcohol zijn opgenomen. Daarnaast gelden ook regels voor winkeliers ten aanzien van verkoop alcohol. De gemeente Loppersum heeft in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) staan dat het niet toegestaan is om op straat alcohol te drinken of met ongeopende flessen te lopen terwijl duidelijk is dat die niet thuis worden gebruikt.

De gemeente heeft in de vorm van een pilot, samen met Appingedam en Delfzijl, 2 Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (Boa's) in dienst voor het toezicht op alcoholverkoop. Binnenkort wordt duidelijk of voornoemde pilot in 2010 wordt voortgezet. Er wordt speciaal gelet op de verkoop van alcohol aan jongeren. Voor verder informatie wordt verwezen naar het actieplan Alcohol en Jeugd en naar het Veiligheidsbeleid voor 2010. Volgens de jongerenpeiling drinkt ruim de helft van de jongeren (53%) wel eens alcohol. Meer dan de helft van de jongeren drinkt één tot drie glazen alcohol per keer (56%). Ongeveer 20% drinkt drie tot vijf glazen per keer, 17% zegt vijf tot 10 glazen te nuttigen en 6% drinkt meer dan 10 glazen per keer. Onder de groep stevige drinkers (meer dan vijf glazen) zijn relatief twee keer zoveel jongens als meisjes vertegenwoordigd.

In de gemeente Loppersum bevindt zich in de dorpen Loppersum, Stedum, Westeremden, Garsthuizen, Zijldijk en Middelstum een jeugdsoos. Jaarlijks vindt er een jeugdsozenoverleg plaats. De bijeenkomst(en) zijn een klankbord voor problemen, oplossingen en vragen. Jongeren woonachtig in de gemeente Loppersum gaan naar (kerk)sozen of discotheken in de regio.

4.7 Risicogedrag

Vanaf ongeveer 13 jaar komen jongeren in de puberteit. In de puberteit vertonen jongeren risicogedrag. Graag willen ze grenzen opzoeken en zelf hun identiteit verkennen. Om die reden is deze extra paragraaf in dit hoofdstuk opgenomen.

Criminaliteit

In Groningen is het HALT-bureau actief wanneer het gaat om bestrijding van jeugdcriminaliteit (jongeren van 12 tot 18 jaar). De gemeente Loppersum valt onder HALT-Groningen. Doel van HALT is voorkomen dat jongeren die strafbare feiten plegen, in een traditie van criminaliteit terechtkomen. Dit wordt bewerkstelligd door hen te begeleiden naar taakstraffen en nazorg te bieden. Het idee hierachter is dat het niet goed is voor jongeren om onder de repressie van het strafrecht te komen, ook al hebben zij wel degelijk strafbare feiten gepleegd. Jongeren woonachtig in de gemeente Loppersum zijn in 2007 19 keer en in 2008 8 keer in aanraking geweest met HALT. De gemeente Loppersum subsidieert de informatie- en adviesfunctie van HALT. In de begroting 2010 is er € 775,00 als uitgave opgenomen.

4.8 Beleidsontwikkelingen

Opvoeding, buurt en wijk

De gemeente koopt jaarlijks jongerenwerk in bij SW&D dat zich vooral richt op de behoeften van de jeugd vanaf 12 jaar en ouder. Hierbij is het van belang om jongeren 'de speelruimte' te geven en hen serieus te nemen.

Beleidsvoornemens:

- Het beleid ten aanzien van de jongerenwerker zal gecontinueerd worden.
- De werkgroep jeugd in stand houden.
- Het structureel contact tussen het jongerenwerk en de politie handhaven.
- In 2009 is de JOP in 't Zandt geëvalueerd. De andere JOP's zullen volgen als hun eerste vijfjaarlijkse termijn ten einde loopt. Hierbij is het vooral van belang of de JOP nog voldoet aan de wensen en verwachtingen.
- Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (Boa's) houden toezicht op alcohol verkoop aan jongeren.

Activiteiten:

- De Jongerenwerker die in 2009 werkzaamheden heeft verricht voor de gemeente Loppersum zal ook in 2010 fungeren als Jongerenwerker. Net als in 2009 wordt voor 2010 een contract opgesteld voor het Jongerenwerk en de doelen / resultaten zullen worden omschreven.
- De gemeente en de Jongerenwerker zullen de JOP's evalueren.
- De werkgroep Jeugd zal in 2010 één keer per 6 weken bijeen komen.
- In het kader van jeugd- en jongerenwerk geeft de gemeente Loppersum jaarlijks een subsidie aan de dorpsverenigingen.
- Jaarlijkse jeugdsozenoverleg houden.

Planning

Geheel 2009.

Evaluatie

Jaarlijks wordt het Jongerenwerk geëvalueerd.

Financiën

Voor de Jeugd- en Jongerenwerker is in de begroting 2010 € 34.170,00 opgenomen. Daarnaast is voor het onderhoud van de JOP's in 2010 € 5.175,00 begroot. De subsidie in het kader van Jeugd- en Jongerenwerk aan de verenigingen van dorpsbelangen (4 tot 16 jaar) bedraagt € 10.500,00 en voor de jeugdsozen is een bedrag beschikbaar van € 1.000,00.

Onderwijs

Aangezien de resultaten die het Waddenmodel boekt ten aanzien van voortijdig schoolverlaters rooskleurig zijn te noemen, zal het huidige beleid ten aanzien van het Waddenmodel gecontinueerd worden. Ten aanzien van het project "De Doorstart" wordt jaarlijks een evaluatie gehouden.

Activiteiten

De leerplichtambtenaar zal betrokken blijven bij de uitvoerdersoverleggen Waddenmodel.

Gezondheid

Voor het toekomstig beleid is het van belang dat de jongere centraal staat en dat het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) jongeren helpt bij het vinden van oplossingen en dat doorverwijzing plaats vindt naar de juiste instellingen.

Beleidsvoornemen:

Aangezien het contract tussen de gemeente en het AMW tot en met 2009 loopt zal de huidige werkwijze door de gemeente en de SW&D geëvalueerd worden. Hieruit zal blijken hoe het AMW gecontinueerd zal gaan worden.

Activiteiten

Aangezien het contract met AMW binnenkort afloopt zal de gemeente met SW&D in gesprek gaan over invulling van het AMW in 2010.

Planning

In het najaar van 2009.

Evaluatie

Jaarlijks vindt er een evaluatiemoment plaats middels jaarverslagen.

Financiën

Het AMW is ondergebracht bij SW&D. De gemeente heeft in 2010 € 55.778,00 voor het AMW begroot.

Werk

Aangezien de ISD voor de gemeente Loppersum het arbeidsmarktbeleid uitvoert wordt in deze notitie niet verder ingegaan op het arbeidsmarktbeleid. Meer informatie over de doelen die wij in DEAL-verband willen realiseren zijn te vinden in de notitie arbeidsmarktbeleid ISD van juli 2008.

Samengevat

Wat	Wanneer	Door wie ?	Kosten	Uit welke middelen
Huidig inzet Jongerenwerk continueren.	In 2010	Gemeente en SW&D	€ 34.170,00	Reeds opgenomen in de begroting.
Onderhoud JOP's	In 2010	Gemeente	€ 5.175,00	Reeds opgenomen in de begroting.
Subsidie in het kader van Jeugd- en Jongerenwerk aan de verenigingen van dorpsbelangen gericht op de leeftijd 4 tot 16 jaar	In 2010	Gemeente	€ 10.638,00	Reeds opgenomen in de begroting.
Subsidie jeugdsozen	In 2010	Gemeente	€ 1.000,00.	Reeds opgenomen in de begroting.
Evaluatie JOP's	Voor de zomer van 2010	Gemeente en Jongerenwerker	Maakt deel uit van totale kosten jeugd- en jongerenwerk.	Reeds opgenomen in de begroting.
Huisverbod Uitvoeren Wet Tijdelijk Huisverbod	In 2010	Gemeente en AMW	€ 12.897,00	Reeds opgenomen in de begroting.
AMW	In 2010	Gemeente	€ 58.415,00	Reeds opgenomen in de begroting.

5 Jongeren van 19 tot 23 jaar

Volgens de wet zijn jongvolwassenen vanaf 18 jaar meerderjarig. Dit betekent dat zij zelf volledig verantwoordelijk zijn voor hun doen en laten. In deze levensfase verlaten jongeren het ouderlijk huis en gaan op zoek naar werk en/of volgen een studie. Vaak wordt een lange periode van stormachtige ontwikkelingen, zowel fysiek als psychisch, afgesloten.

Problemen van jongvolwassenen betekenen voor een groot deel dat eerdere kansen zijn blijven liggen.

Hier zien we de gevolgen van voortijdig schoolverlaten, van het kennismaken met drank en drugs, verslaving van kinderen, tienermoeders en van problemen in het ouderlijk huis.

In deze notitie wordt over deze leeftijdscategorie minder informatie gegeven dan bij de voorgaande categorieën. Dit komt omdat veel onderzoeken als bovengrens 18 jaar hanteren en de categorie daarboven als "18 jaar en ouder" benoemen. Ook is deze leeftijdscategorie minder vaak specifiek onderwerp van onderzoek geweest. In deze leeftijdsfase gaan jongeren aan het werk en verlaten het ouderlijk huis. De rol van de buurt op de ontwikkeling van de jongvolwassene neemt verder af, terwijl de eigen invloed van de jongvolwassene op de buurt juist weer toeneemt. Ook bij het onderwerp 'opvoeding' is een gelijksoortige verandering te zien: in plaats van degene die opgevoed wordt, zijn (een deel van de) jongvolwassenen zelf opvoeder geworden.

In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op de verschillende voorzieningen die voor deze groep jongeren en hun ouders voorhanden is op het gebied van opvoeding, onderwijs, werk, buurt en wijk, vrije tijd, risicogedrag en wonen. Voor de voorzieningen met betrekking tot gezondheid wordt verwezen naar de beschrijvingen voor de leeftijdscategorie 13 tot en met 18 jaar. Aan het eind van dit hoofdstuk, in paragraaf 5.8, worden de beleidsontwikkelingen weergegeven.

5.1 Opvoeding

Jongeren worden op grond van de wet vanaf 18 jaar meerderjarig. Ouders blijven echter financieel verantwoordelijk tot hun kind 21 jaar is wanneer deze niet in staat is zelfstandig een bestaan op te bouwen. In het geval van studie loopt die verantwoordelijkheid door tot 27 jaar. Over het algemeen komt in deze fase een einde aan de directe opvoeding van de jongvolwassene door zijn of haar ouders. Voor een deel komt de jongvolwassene zelf voor de opvoedingstaak te staan en begint een nieuwe cyclus van kansen, problemen en belemmeringen. Hierin ligt de mogelijkheid om een vicieuze cirkel van probleemsituaties te doorbreken. Een vicieuze cirkel waarin bepalende sociale en culturele omstandigheden van het gezin c.q. de opvoedingssituatie minder gunstig zijn voor de ontwikkeling van de jongere en het verwerven van een positie in de samenleving. Werkloosheid is bijvoorbeeld deels 'overerfbaar', verslaving kan worden doorgegeven en een geringe culturele belangstelling en activiteit van ouders/verzorgers leidt tot een zelfde houding bij de jongeren. De gemeente heeft een rol in het signaleren van problemen bij deze leeftijdscategorie omdat vanaf 18 jaar recht op een bijstandsuitkering bestaat. Dit doet de gemeente bijvoorbeeld door middel van het OGGZ-netwerk. Zoals reeds eerder beschreven richt het OGGZ-netwerk zich op burgers in de leeftijd van 0 tot 99 jaar met beginnende problemen.

5.2 Onderwijs

In Loppersum is geen voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs aanwezig. Jongeren die na het primair onderwijs een voortgezette opleiding gaan volgen reizen vanaf huis naar school of vertrekken uit de gemeente Loppersum. Een landelijke trend is dat jongeren die eenmaal zijn vertrokken zich meestal niet meer opnieuw in hun oorspronkelijke woonplaats vestigen. De gemeente Loppersum vindt het van belang dat jongeren zich in de gemeente willen vestigen en niet wegtrekken. De gemeente Loppersum is in samenwerking met de gemeenten Delfzijl, Eemmond en Appingedam sinds 2008 bezig met een wonen en voorzieningen onderzoek. Dit onderzoek is uitgevoerd door Companen.

5.3 Werk

Werken in relatie tot deze leeftijdsgroep kent twee verschijningsvormen: werken voor een bijverdienste en werken om je brood te verdienen. Veel jongeren zoeken werk of werken naast hun opleiding of studie. Dit kan zijn om de kosten voor een studie te bekostigen of om royaler te kunnen leven. Daarnaast doet werken als manier om je brood te verdienen zich in deze leeftijdscategorie vaak voor het eerst voor. Hierbij is het van belang in hoeverre er in de gemeente Loppersum en de directe omgeving voldoende arbeidsplaatsen aanwezig zijn om deze jongeren werk te bieden. Volgens informatie van de ISD blijkt dat jongeren met een mbo-diploma op niveau 1 of niveau 2 minder mobiel zijn dan jongeren met een mbo 3 of 4, HBO-diploma en hoger. Voor de laatst genoemde groep is werken in Groningen vaak geen probleem. Er zijn geen concrete cijfers over het aantal arbeidsplaatsen specifiek voor jongeren. Door de wet op de leeftijdsdiscriminatie is dat bij wet verboden. Wel kan uit cijfers het aantal vestigingen van bedrijven gedestilleerd worden. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat bij deze vestigingen banen beschikbaar zullen zijn voor jongeren op MBO-niveau.

Het is op dit moment niet te overzien welke gevolgen de kredietcrisis heeft voor de jeugd in de gemeente Loppersum. Inmiddels zijn naast lokale initiatieven door Werkplein Eemsdelta ook landelijke plannen ontwikkeld. Een voorbeeld daarvan is het Taskforceplan van Hans de Boer oudvoorzitter van de Taskforce jongerenwerkloosheid.

Werkgelegenheid		
	Aantal vestigingen bedrijven	Aantal banen
Nederland	969.950	7.722.430
provincie Groningen	31.650	260.860
Appingedam	480	3.620
Delfzijl	1.410	12.370
Loppersum	690	2.200

Bron: LISA 2007 (www.lisa.nl)

Jongeren, die werkzoekende zijn, kunnen zich net als andere werkzoekenden in laten schrijven bij het UWV Werkbedrijf, gevestigd op Werkplein Eemsdelta in Delfzijl en uitzendbureaus om bemiddeld te worden naar werk.

Bijstandsuitkering

De Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) heeft de mogelijkheid haar klanten actief te ondersteunen bij de arbeidsmarktmogelijkheden, schuldenproblematiek sociale omgeving, verslavingsproblematiek en dergelijke. Ook heeft de ISD een verantwoordelijkheid op het gebied van arbeidsmarkttoeleiding. Door de ISD is reeds beleid ontwikkeld over arbeidsmarkttoeleiding.

In de gemeente Loppersum zijn er geen jongeren onder de 21 jaar die een bijstandsuitkering ontvangen. In de leeftijd 21 en 22 jaar zijn er 3 jongeren die een bijstandsuitkering krijgen. De grootste groep jongeren, 13 in totaal, met een bijstandsuitkering bevindt zich in de leeftijd 23 tot en met 27 jaar (peildatum 1 januari 2009). Vooral de laatste groep loopt de kans in de vicieuze cirkel terecht te komen van werkloosheid, weinig inkomen en sociaal isolement. Om grip op de jongeren te houden is er een medewerker bij de ISD aangesteld die zich specifiek bezig houdt met jongeren tot 27 jaar die een bijstandsuitkering ontvangen. Er wordt getracht om de betreffende jongeren aan de slag te krijgen bij Jobber (onderdeel van Fivelingo). Jobber heeft tot doel om jongeren voor te bereiden op instroom op de arbeidsmarkt. De afspraak is dat alle jongeren naar school gaan of aan de slag bij Jobber. Jongeren met veel problemen kunnen individuele begeleiding krijgen via Base Groep en Subrosa om overgang naar de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

Hiervan wordt door jongeren uit de gemeente Loppersum geen gebruik gemaakt. Uit de notitie arbeidsmarktbeleid van de ISD 2008 blijkt dat het aantal mensen met een bijstandsuitkering is afgenomen.

Landelijk is bepaald dat jongeren onder de 27 jaar die bij de gemeente aankloppen omdat ze niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien, vanaf 1 oktober 2009 geen bijstand meer ontvangen, maar een werk- of leeraanbod, of krijgen een combinatie van beide aangeboden. Accepteren ze het werkaanbod, dan ontvangen ze salaris van de werkgever. Bij acceptatie van het leeraanbod krijgen de jongeren waar nodig een inkomen dat even hoog is als de huidige bijstandsuitkering. Dit is de kern van de Wet Investeren in Jongeren (WIJ). Het kabinet wil hiermee jongeren stimuleren hun school af te maken, werken en leren te combineren of een baan te aanvaarden. Het is de bedoeling dat gemeenten jongeren die geen startkwalificatie hebben aanmoedigen die eerst te halen.

5.4 Buurt en wijk

De gemeente Loppersum is van mening dat het van belang is om jongeren te stimuleren vrijwilligerswerk te gaan doen. Jongeren zijn bijvoorbeeld als vrijwilliger actief bij jeugdsozen en sportverenigingen. Graag zou de gemeente zien dat jongeren meer vrijwilligerswerk gaan doen ten behoeve van zorg voor anderen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het reeds ontwikkelde vrijwilligersbeleid gemeente Loppersum 2008-2010.

5.5 Vrije tijd

Volgens gegevens van het CBS doen acht van de tien jongeren aan sport, maar boven de 18 jaar neemt de sportdeelname af. Eén op de drie 18 – 24 jarigen doet niet aan sport. Als redenen wordt door het CBS genoemd dat men er teveel tijd in zou moeten steken en dat het niet meer leuk is. Ook is bekend dat de voorkeur van jongeren meer en meer uit gaat naar individueel te beoefenen sporten die door commerciële bedrijven worden aangeboden (fitness, aerobics, enzovoort). Deelname aan deze sporten brengt veel kosten met zich mee. Daarom kunnen vooral jongeren die rond moeten komen van een minimuminkomen daar vaak niet aan meedoen. Via de ISD wordt het voor minima mogelijk om bijzondere bijstand hiervoor te verkrijgen. Meedoen aan sportactiviteiten blijkt namelijk vaak een opstapje te zijn om weer actiever deel te nemen aan het maatschappelijk leven voor mensen zonder werk. Voorkomen moet dan ook worden dat na het 18e jaar de sportdeelname afneemt.

5.6 Risicogedrag

Het merendeel van de jongeren komt nooit in aanraking met justitie. Jongeren in deze leeftijdscategorie die wel in aanraking met justitie komen worden bestraft volgens het meerderjarig recht. Allerlei alternatieve trajecten om deze jongeren weer te re-integreren in de maatschappij vinden plaats in samenwerking met politie, reclassering en eventueel verslavingszorg. Het Veiligheidshuis is een voorbeeld van een samenwerkingsverband tussen de gemeente en hulpverleningsdiensten. Hulpverleningsdiensten zoals het Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, Reclassering gaan aan de slag met veiligheidsproblemen in de provincie. Denk dan aan persoonsgebonden aanpak van jeugd, veelplegers, huiselijk geweld en leerplicht.

Een voorbeeld van een project dat is gestart via de ISD is 'Jongeren uit de Zijlijn'. Doel van dit project is om jongeren vanuit de zijlijn te begeleiden. In dit kader zijn inmiddels 16 jongeren zeer intensief begeleid en kunnen inmiddels gebruik maken van werkervarings- en opleidingsvoorzieningen. Betreffende jongeren vertoonden vaak risicovol gedrag waardoor zij ook in aanraking komen met justitie. Naar aanleiding van de evaluatie van dit project is onder meer besloten om in het reguliere OGGZ-netwerk tijd en ruimte in te ruimen voor de probleemjongeren en te bespreken met politie en andere instanties die ook bemoeienis hebben met deze doelgroep.

Door vroegtijdige signalering wordt getracht om jongeren in de gaten te houden en indien noodzakelijk door te verwijzen. Hier is een rol weggelegd voor het OGGZ-netwerk maar ook de ontwikkelingen ten aanzien van het signaleringssysteem Zorg voor jeugd Groningen spelen hierin een belangrijke rol.

5.7 Wonen

Volgens de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente Loppersum wonen er op 1 januari 2009 in de gemeente Loppersum 3008 jongeren. Indien er gekeken wordt naar de historie kan volgens het GBA geconstateerd worden dat er binnen de gemeente Loppersum sprake is van een afname van het aantal jongeren.

Van belang bij deze bevolkingsontwikkeling is tevens te melden dat de gemeente Loppersum een gemeente is met een negatief migratiesaldo onder jongeren in de leeftijd van 15 tot 24 jaar. Er vertrekken uit de gemeente dus meer jongeren dan zich er vestigen.

De gemeente Loppersum vindt het van belang dat jongeren zich in de gemeente willen vestigen en niet wegtrekken. Dit betekent dat de gemeente Loppersum aantrekkelijk moet zijn voor jongeren. De gemeente Loppersum is in samenwerking met de gemeenten Delfzijl, Eemsmond en Appingedam sinds 2008 bezig met een wonen en voorzieningen onderzoek. Hierbij zijn ongeveer 10.000 inwoners, vertrekkers en vestigers in de vier gemeenten gevraagd naar hun mening en wensen als het gaat om wonen en voorzieningen in de regio. Ondertussen zijn ook de bestaande plannen op het gebied van wonen en voorzieningen in de regio geïnventariseerd om een goede vergelijking mogelijk te maken. Dit onderzoek is in 2009 uitgevoerd door Companen. Uit dit onderzoek blijkt dat de helft van de thuiswonende jongeren in de regio wil blijven wonen. Hierbij is een voorkeur voor vestiging in centrumdorpen en stedelijk gebied. In cijfers, 50% wil huren, 35% wil kopen en 15% heeft geen voorkeur.

5.8 Beleidsontwikkelingen

In deze paragraaf wordt een beleidsvoornemen gericht op de leeftijdscategorie 19 tot en met 22 jaar weergegeven. De beleidsvoornemens gericht op onderwijs, opvoeding, werk en vrije tijd komen overeen met het vorige hoofdstuk.

Buurt en Wijk

In het kader van vrijwilligerswerk wil de gemeente Loppersum, in samenwerking met de ISD, de komende jaren initiatieven nemen om het vrijwilligerswerk te stimuleren en om een makelaarsrol voor de gemeente te bewerkstelligen. De gemeente stimuleert het vrijwilligerswerk onder jongeren, werklozen en andere uitkeringsgerechtigden. Dit wordt gedaan door een invulling te geven aan de bemiddeling tussen vraag en aanbod van vrijwilligerswerk. De gemeente wil nieuwe vrijwilligers werven en bewerkstellingen dat de groep mensen die nu al vrijwilligerswerk verricht niet overbelast zal gaan worden. In de notitie Vrijwilligersbeleid 2008-2010 wordt het nieuw beleid en de nieuwe initiatieven beschreven.

De gemeente Loppersum is op 1 september 2009 gestart met een onderzoek naar het gemeentelijke vrijwilligerswerk. Dit onderzoek moet zicht geven op zoveel mogelijk facetten van vrijwillige inzet in de gemeente om zo de juiste ondersteuning te kunnen bieden. Er wordt aan de vrijwilligersorganisaties gevraagd om mee te werken door het invullen van een vragenlijst. De antwoorden van de respondenten worden door de gemeente gebruikt om haar vrijwilligersbeleid aan te scherpen. De uitkomsten van het onderzoek zijn begin 2010 beschikbaar.

Samengevat

Wat	Wanneer	Door wie ?	Kosten	Uit welke middelen
Onderzoek Vrijwilligersorganisaties.	Eind 2009 / begin 2010	Gemeente en Vrijwilligerscentrale Delfzijl	Maakt deel uit van totale kosten vrijwilligersbeleid.	Reeds opgenomen in de begroting.